

SCHOUPS

Overzicht rechtspraak en praktijk in handhaven van het Vlaamse omgevingsrecht

Kristof Hectors en Lies Marquet

15 november 2022

Kristof Hectors

+32 484 44 31 73

kristof.hecktors@schoups.be

Lies Marquet

+32 2 790 44 44

lies.marquet@schoups.be

SCHOUPS

Antwerpen

De Burburestraat 6-8 bus 5
2000 Antwerpen

Brussel

Regentschapsstraat 58 bus 8
1000 Brussel

www.schoups.com
t. +32 3 260 98 60

INHOUD

- I. Inleiding
- II. Wetgevend en theoretisch kader
- III. Praktijk en markante rechtspraak
- IV. Ontwikkelingen

I. Inleiding

- Handhaving = geheel van handelingen die erop gericht zijn het leefmilieu te beschermen tegen verontreiniging en kwaliteitsvermindering op basis van vooraf vastgestelde reglementering
- (Preventieve en) repressieve handhaving:
 - Klassiek: justitiële overheden
 - Nu ook administraties
- Vlaamse bevoegdheid

II. Wetgevend en theoretisch kader

- A. Essentiële regelgeving inzake handhaving
- B. Aansprakelijkheid
- C. Vaststellen van milieu-inbreuken en milieumisdrijven
- D. Bestuurlijke en strafrechtelijke handhaving

A. Essentiële regelgeving inzake handhaving

- Titel XVI DABM en Milieuhandhavingsbesluit:
 - Wie kan handhaven?
 - Toezichthouders : gewestelijk/provinciaal/gemeentelijk/bijzondere toezichthouders (legitimatiebewijs)
 - Ook OGP
 - Welke toezichtrechten? (zie verder)
- Maar ook ‘soft law’ :
 - Omzendbrieven vb. COL 2019/04 Strafrechtelijke prioriteiten Vlaanderen
 - Richtsnoeren en kaders vb. beslissingskader bestuurlijke beboeting (zie verder)
- Algemene rechtsbeginselen van behoorlijk bestuur bij bestuurlijke handhaving

Milieu-inbreuken en milieumisdrijven

Milieu-inbreuk

= een gedraging, in strijd met een milieu-voorschrift dat wordt gehandhaafd met toepassing van deze titel.

Die gedraging :

- betreft geen emissies
- betreft niet het achterlaten, beheren of overbrengen van afvalstoffen als vermeld in artikel 16.6.3;
- veroorzaakt geen gezondheidsschade of dood
- betreft geen gedraging waarop een straf is gesteld overeenkomstig de bepalingen van deze titel;
- Vlaamse Regering stelt lijst samen: Bijlage Milieuhandhavingsbesluit – voornl. administratieve inbreuken

Milieumisdrijf

= een gedraging, in strijd met een milieu-voorschrift dat wordt gehandhaafd met toepassing van deze titel, waarop een straf is gesteld overeenkomstig de bepalingen van deze titel

Milieu-inbreuken en milieumisdrijven

- Definities in art. 16.1.2 DABM
- Onderscheid
 - Verslag van vaststelling/proces-verbaal
 - Bestuurlijke/strafrechtelijke handhaving en sancties
 - Nuances!

B. Aansprakelijkheid

- Bestuurlijke maatregelen
 - Geen sanctionerend karakter
 - Gericht op herstel
- Sancties: bestuurlijk/strafrechtelijk
- Aansprakelijkheid van de natuurlijke persoon
- Strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de rechtspersoon
- Bestuurdersaansprakelijkheid

Aansprakelijkheid

Strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de rechtspersoon :

- Wetswijziging: vroeger verbod op decumul (zwaarste fout) - Nu: cumulatie is mogelijk (art. 5 Sw.)
- Nu strafrechtelijk verantwoordelijk voor misdrijven die:
 - hetzij een intrinsiek verband hebben met de verwezenlijking van zijn doel of de waarneming van zijn belangen, of
 - die, zoals blijkt uit de concrete omstandigheden, voor zijn rekening zijn gepleegd
- Materieel en intentioneel element

Aansprakelijkheid

Beoordeling aansprakelijkheid van de rechtspersoon :

- *Verder is het in kleinere rechtspersonen waar het beleid feitelijk bepaald wordt door slechts één of twee natuurlijke personen, evident dat de beoordeling van het moreel element in hoofde van de rechtspersoon gebeurt in functie van het gedrag van deze natuurlijke persoon, wiens gedrag voor de rechtspersoon determinerend is. Op het niveau van de rechtspersoon blijkt geen enkel verzet of protest tegen de handelingen die in zijn naam verricht werden. Er werden geen toezicht- of controlemechanismen ingesteld om de strafbare handelingen te voorkomen, noch om de voortzetting hiervan te beëindigen. Alle door de wet vereiste constitutieve bestanddelen van de ten laste gelegde misdrijven zijn dan ook eveneens bewezen lastens de vzw. (Corr. Limburg (afd. Tongeren) (11e k.) nr. 1034/2017, 3 oktober 2017 en bevestigd in beroep: Antwerpen (corr.) (C4e k.) nr. C/603/2018, 30 mei 2018*

Aansprakelijkheid

Bestuurdersaansprakelijkheid:

- Wetboek van vennootschappen en verenigingen
- Aansprakelijk voor fouten begaan in de uitoefening van hun opdracht
- Maar *'slechts aansprakelijk voor beslissingen, daden of gedragingen die zich kennelijk buiten de marge bevinden waarbinnen normaal voorzichtige en zorgvuldige bestuurders, geplaatst in dezelfde omstandigheden, redelijkerwijze van mening kunnen verschillen'*
- Beperkt bedrag
- Ook zeggenschap of toezicht
- Ook feitelijke bestuurders
- Hoofdelijke aansprakelijkheid
- D&O verzekering (dekking voor strafrechtelijke verdediging maar regres in geval van veroordeling)

Aansprakelijkheid

Gevolgen van aansprakelijkheid op vlak van overheidsopdrachten

- Artikel 69 Wet inzake overheidsopdrachten: facultatieve uitsluitingsgrond

“Indien de aanbestedende overheid met elk passend middel aantoonst dat de kandidaat of inschrijver de in artikel 7 genoemde toepasselijke verplichtingen op het vlak van het milieu-, sociaal en arbeidsrecht, heeft geschonden”
- Artikel 7 verwijst algemeen naar alle toepasselijke verplichtingen op gebied van milieurecht
- Tenzij kandidaat of inschrijver aantoonst toereikende maatregelen te hebben genomen om betrouwbaarheid aan te tonen (“self cleaning measures”)

C. Vaststellen van milieu-inbreuken/misdrijven (op basis van toezichtrechten)

- Doet geen afbreuk aan algemene vaststellingsbevoegdheid van de OGP
 - Voor zover nuttig voor vervulling toezichtopdrachten
 - Weigeren van toezicht is een milieumisdrijf
 - Volgende rechten:
 - het recht op toegang
 - het recht op inzage en kopie van zakelijke gegevens
 - het recht van onderzoek van zaken, inclusief het monsternemings-, metings-, beproevings- en analyserecht
 - het recht van onderzoek van transportmiddelen
 - het recht op ondersteuning
 - het recht op het doen van vaststellingen door middel van audiovisuele middelen
 - het recht op bijstand van de politie
- = ruim!

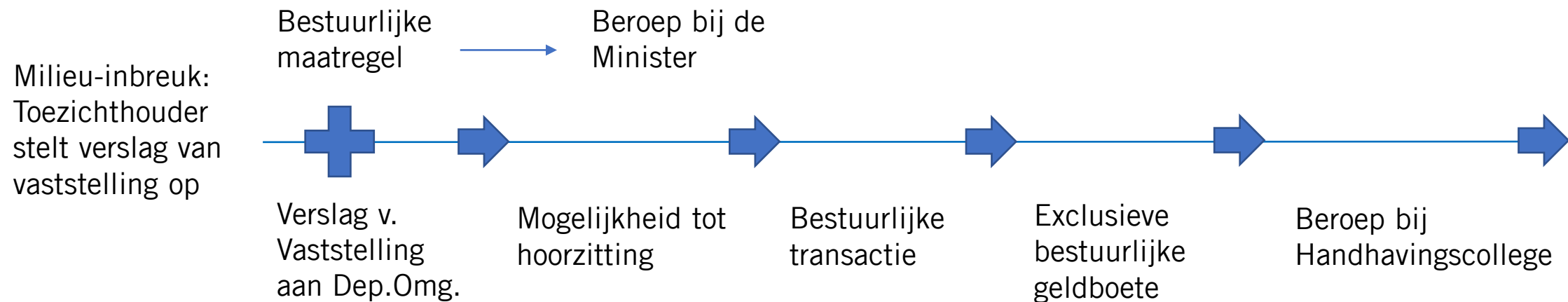

D. Handhaven van milieu-inbreuken/milieumisdrijven : strafrechtelijke en bestuurlijke behandeling

- Toezichthouder stelt vast:
 - Milieu-inbreuk in verslag van vaststelling
 - Milieumisdrijf in proces-verbaal
- Toezichthouder kan bestuurlijke maatregel opleggen, eventueel met bestuurlijke dwangsom
- Toezichthouder bezorgt:
 - Verslag van vaststelling aan gewestelijke entiteit, department Omgeving
 - Proces-verbaal aan het Openbaar Ministerie

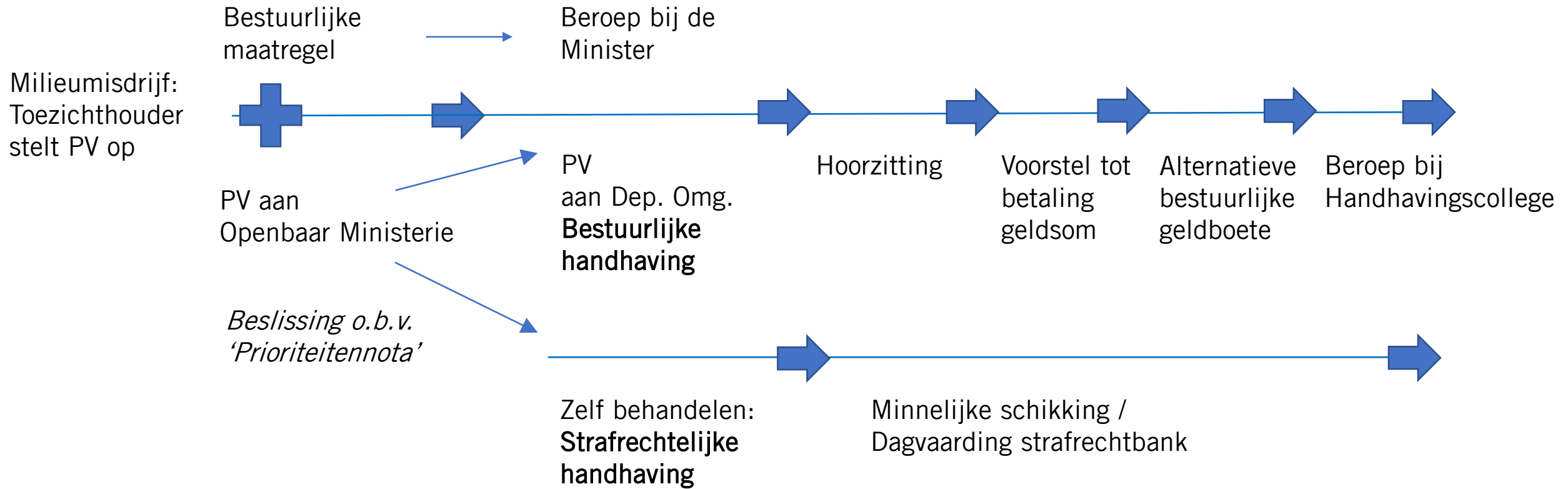

Handhaving in geval van vaststelling van een milieu-inbreuk

Handhaving in geval van vaststelling van een milieumisdrijf

Strafrechtelijke behandeling van een milieumisdrijf

- Vaststelling: proces-verbaal → OM met kopie aan overtreder (14 dagen)
- OM beslist over strafrechtelijke behandeling binnen termijn van 180 dagen (eenmalige verlenging mogelijk)
- Scenario's:
 - OM beslist tot strafrechtelijke behandeling → Gewestelijke entiteit kan geen bestuurlijke boete opleggen
 - OM antwoordt niet of niet tijdig → Gewestelijke entiteit kan geen bestuurlijke boete opleggen
 - OM beslist om het dossier niet strafrechtelijk te behandelen → Strafvordering vervalt → Gewestelijke entiteit kan een bestuurlijke geldboete opleggen (eventueel met voordeelontneming)
 - Op basis van omzendbrief COL 04/2019 'Richtlijn strafrechtelijke prioriteiten Vlaanderen' en sorteernota Openbaar Ministerie:
 - Gepubliceerd in het BS
 - Indien prioriteit: toezichthouder maakt melding in PV

Strafrechtelijke behandeling van een milieumisdrijf

- Prioriteiten Openbaar Ministerie inzake milieuhandhaving: (Omzendbrief COL 04/2019)
 - Algemene criteria:
 - georganiseerd karakter
 - belangrijk vermogensvoordeel
 - herhaardelijke/zeer ernstige hinder/onherstelbare schade
 - opzettelijke schending toezichtrechten
 - Concrete milieumisdrijven:
 - exploitatie zonder vergunning
 - afvalfraude
 - grote, opzettelijke mestlozingen
 - onrechtmatige vegetatiewijzigingen/ontbossingen binnen ruimtelijk kwetsbaar gebied
 - ...

Strafrechtelijke behandeling van een milieumisdrijf

- Strafrechtelijke sancties
 - Gevangenisstraf van 1 maand tot 2 jaar
 - en/of geldboete van 100 EUR tot 250.000 EUR (*opm. opdecimem: x8*)
 - Bijzondere misdrijven: aparte strafbaarstellingen
- Exploitatieverbod
- Herstelmaatregelen
- Verbeurdverklaring

Bestuurlijke behandeling van een milieu-inbreuk/milieumisdrijf

- Toezichthouders behouden toezichtrechten in fase bestuurlijke handhaving
- Bestuurlijke maatregelen
 - Milieu-inbreuk/milieumisdrijf
 - Verjaringstermijnen voor opleggen bestuurlijke maatregelen:
 - 5 jaar na afsluiten verslag van vaststelling of PV
 - 20 jaar na plegen
 - Schorsing
 - Plegen of opdracht geven tot
 - Hoorplicht
 - Ruime mogelijkheden o.v.v. vorm en inhoud
 - Bestuursdwang indien geen uitvoering
 - Beroep bij de Minister:
 - Beroepstermijn 14 dagen
 - Geen schorsing
 - 90 dagen beslissingstermijn (eenmalige verlenging 90 dagen mogelijk)

Bestuurlijke behandeling van een milieu-inbreuk/milieumisdrijf

- Bestuurlijke geldboeten
 - Gewestelijke entiteit (Departement Omgeving-afdeling handhaving)
- Milieumisdrijf en alternatieve bestuurlijke geldboete
 - Indien OM beslist niet strafrechtelijk te behandelen
 - Voorafgaandelijk kan ‘voorstel tot betaling van geldsom’ (bestuurlijke transactie)
 - Termijn: 180 dagen na kennisgeving voornemen bestuurlijke geldboete opleggen (art. 16.4.37 DABM)
 - Verjaringstermijn: 5 jaar na afsluiting PV
- Milieu-inbreuk en exclusieve bestuurlijke geldboete
 - Na ontvangst van verslag van vaststelling van milieu-inbreuk
 - Voorafgaandelijk kan ‘voorstel tot betaling van geldsom’ (bestuurlijke transactie)
 - Termijn : 90 dagen na kennisgeving voornemen bestuurlijke geldboete opleggen (art. 16.4.43 DABM)
 - Verjaringstermijn : 3 jaar na afsluiting verslag van vaststelling

Bestuurlijke behandeling van een milieu-inbreuk/milieumisdrijf

- Bestuurlijke geldboeten
 - Opdecimen? Niet meer van toepassing voor bestuurlijke geldboetes maar hoogte van geldboetes behouden (Decreet van 8 juni 2018 houdende wijzigingen van DABM)
 - Beroep is mogelijk bij Handhavingscollege: schorst de bestreden beslissing
 - Cassatieberoep is mogelijk bij Raad van State
 - Ten voordele van Minafonds

Bestuurlijke behandeling van een milieu-inbreuk/milieumisdrijf

- Bestuurlijke ontneming van het wederrechtelijk verkregen vermogensvoordeel
 - Vergelijkbaar met strafrechtelijke verbeurdverklaring
 - Kan gepaard gaan met bestuurlijke geldboete
 - Een al dan niet geschat geldbedrag
 - Ter waarde van het **brutovermogensvoordeel** dat uit de milieu-inbreuk/milieumisdrijf is verkregen
 - Niet mogelijk met uitstel van tenuitvoerlegging
- Bestuurlijke dwangsom
 - Voor het geval de bestuurlijke maatregelen niet of niet tijdig worden uitgevoerd
 - Max. 1.000.000 EUR voor eenzelfde schending

III. Praktijk en markante rechtspraak

- A. Beslissingskader bestuurlijke geldboeten
- B. De redelijke termijn in bestuurlijke handhaving
- C. Exploiteren en in stand houden
- D. Grens opsporingsonderzoek – toezichtrechten bestuurlijke handhaving
- E. Recht op toegang of huiszoeking
- F. Bewoond lokaal of woning

Beslissingskader bestuurlijke geldboeten

- Regelgeving en proportionaliteitsbeginsel
- Milieu-inbreuken: max. 400.000 EUR – Milieumisdrijven max. 2.000.000 EUR
- Ruime beslissingsbevoegdheid
- Algemene criteria (zie verder)
- Thematische criteria : per thema (afval, bodem, water, lucht, geluid, exploiteren zonder OGV, beschermde dieren-en plantensoorten, jacht en visvangst, natuur en bos, mest) aparte richtlijnen
- Voordeelontneming
- Uitstel van tenuitvoerlegging

Beslissingskader bestuurlijke geldboeten

Algemene criteria (art. 16.4.29 DABM)

- Ernst van de feiten : concrete vaststellingen, verweer, toelichting hoorzitting,...
- Frequentie :
 - Chronisch of structureel probleem? tot +40% verhoging
 - Eerdere veroordeling of bestuurlijke boete? tot +300% verhoging
- Omstandigheden:
 - Verzachtende omstandigheden :
 - -10-60% verlaging
 - Alle acties aan maatregelen m.o.o. beëindiging/herstel/vermijden,...
 - Milieuhandhavingscollege: *“De omstandigheid, daarentegen, dat de beëindiging van de probleemsituatie ingevolge de milieumisdrijven gebeurde in uitvoering van een bestuurlijke maatregel, vormt als zodanig geen motief om de beëindiging van deze probleemsituatie niet ten gunste in aanmerking te nemen bij de bepaling van het boetebedrag.”*
 - Verzwarende omstandigheden :
 - -10-50% verhoging
 - Agressief gedrag, manifeste onwil,...
 - Financiële draagkracht overtreder :
 - Tot +50% verhoging
 - Rechtspersoon: drempelwaarden uit Wetboek Vennootschappen en Verenigingen
 - Redelijke beslissingstermijn : zie verder

Beslissingskader bestuurlijke geldboeten: Toepassing thematische criteria

Vervoer afvalstoffen:

Ernst:

- de hoeveelheid en de aard van het afval
- vervoersdocumenten niet
- onvolledig of foutief invullen...

Vb. Afvalstoffen (laten) vervoeren met een onvolledig identificatieformulier: van 650 euro tot 1.000 euro afhankelijk van de ontbrekende informatie.

Opslaan, verwerken of beheren van afvalstoffen:

Ernst:

- de hoeveelheid en de aard van het afval
- de Vlareem-indelingsklasse van de activiteit (indien ingedeelde inrichting), de niet-naleving van opgelegde voorwaarden, professioneel verband...

Vb. Het register van afvalstoffen is onvolledig: van 300 euro tot 3.600 euro afhankelijk van de indelingsklasse, het aantal ontbrekende registers en of het al dan niet een afvalstoffenverwerkende inrichting is.

Beslissingskader bestuurlijke geldboeten – thematische criteria

Bodem:

Meest voorkomende schendingen:

- grondverzet zonder een aanwezig transportdocument: 900 euro
- niet-naleven van de traceerbaarheidsprocedure: vanaf 2.700 euro en stijgend afhankelijk van aantal kubieke meters grond
- niet-uitvoeren van een oriënterend bodemonderzoek: 3.600 euro
- niet-uitvoeren van een beschrijvend bodemonderzoek: 4.800 euro
- niet-uitvoeren van een bodemsaneringsproject: 7.200 euro

De redelijke termijn in bestuurlijke handhaving

- Cluster Advisering en Sanctionering (CSA) binnen Departement Omgeving is onderbemand
- Beginsel van behoorlijk bestuur
- Beslissingstermijn voor beboeting :
 - Termijnen:
 - 180 dagen in geval van milieumisdrijf
 - 90 dagen in geval van milieu-inbreuk
 - na de opstart (kennisgeving) van de boeteprocedure
 - Termijnen van orde : overschrijding is mogelijk, geen sancties/gevolgen aan verbonden (rechtspraak Raad van State en MHHHC)
- Verjaringstermijnen: Geen beboeting meer mogelijk
 - 5 jaar na afsluiting PV in geval van milieumisdrijf
 - 3 jaar na afsluiting van het verslag van vaststelling in geval van milieu-inbreuk

De redelijke termijn in bestuurlijke handhaving

Voor CSA als criterium bij bepalen hoogte bestuurlijke geldboete :

- Rekening houden met omvang van termijnoverschrijding van zodra verstreken:
 - Meer dan 360 dagen (voor misdrijven)
 - Meer dan 180 dagen (voor inbreuken)
- Kan aanleiding geven tot verlaging van de geldboete met 10% tot 50%

Milieuhandhavingscollege:

- Het MHHC oefent hierop slechts een rechtmatigheidstoezicht uit
- *“De beslissings- en de kennisgevingstermijnen, bepaald in artikel 16.4.37, eerste lid, DABM werden in casu overschreden, de beslissingstermijn met haast vier maanden. De vertraging in de besluitvorming, de relatieve complexiteit van het dossier in acht genomen, is echter niet van aard om tot een schending van de redelijke termijn, naar analogie met art. 21ter V.T.Sv., te besluiten.”* (MHHC 9 April 2013, nr. MHHC-13/30- VK, 9 april 2013)
- *“Vanuit het oogpunt dat ondernemen rechtszekerheid vergt, en mede in het licht van de concrete elementen aangehaald door de verzoekende partij, kan de verzoekende partij minstens een rechtmatig moreel belang laten gelden om binnen een redelijke termijn te weten of zij al dan niet een bestuurlijke geldboete moet betalen en hoeveel deze bedraagt, zodat zij daarmee kan rekening houden bij de planning van haar activiteiten, uitgaven en investeringen.”* (MHHC 22 december 2015, nr. MHHC/M/1516/0034)

Exploiteren en in stand houden

- Definities DABM:

4° exploitant: de natuurlijke persoon of rechtspersoon die een ingedeelde inrichting exploiteert of voor de rekening van wie ze wordt geëxploiteerd;

5° exploiteren: het installeren, in werking stellen, gebruiken of in stand houden van ingedeelde inrichtingen of het aanvangen en uitvoeren van ingedeelde activiteiten;

- Vergelijk milieurecht – ruimtelijke ordening!

Grens/onderscheid opsporingsonderzoek – toezichtrechten bestuurlijke handhaving

- Toezichtrechten vervallen van zodra ‘redelijk vermoeden van misdrijf’ → opsporingsonderzoek (Grondwettelijk Hof 1 oktober 2015, nr. 134/2015)
- Toezichtrechten en opsporingshandelingen
- *“De verbalisanten geven immers aan dat zij op dezelfde plaats zes dagen voordien het misdrijf van illegale vogelvangst vaststelden en dat zij naar aanleiding daarvan een gericht gezamenlijk (natuurinspectie met de politiediensten) onderzoek op poten zetten. De verbalisanten betraden de tuin van mevrouw R.D. om er vaststellings- en onderzoekshandelingen te stellen aangaande het concrete misdrijf van illegale vangst van in het wild levende dieren. Dat onderzoek moest gebeuren op grond van de regelgeving inzake het strafrechtelijk onderzoek, met uitsluiting van de regels inzake de toezichtrechten.”* (Hof van Beroep Brussel 11 maart 2021)
- Salduz-rechten?
 - Verhoor met strafrechtelijke finaliteit (opsporingsonderzoek of gerechtelijk onderzoek)
 - Verhoor niet als expliciet toezichtrecht (wel in Brussels Hoofdstedelijk Gewest!)
 - Toezichthouders met dubbele pet (Arrest Grondwettelijk Hof 1 oktober 2015)
 - Omzendbrief nr. 15/2014: Indien strafvervolgning tot een van de mogelijke scenario’s behoort salduz-rechten toepassen

Woning/bewoond lokaal – Huiszoeking/toezichtrechten

- Huiszoeking in vgl. met recht op toegang: andere finaliteit
- ‘Bewoond lokaal’ in kader van recht op toegang
- Voorwaarden verbonden aan uitoefening recht op toegang in geval van ‘bewoond lokaal’:
 - Voorafgaande en schriftelijke toestemming bewoner: Geen specifieke vormvereisten voor verzoek machtiging/machtiging zelf (Handhavingscollege 1 juli 2021, nr. M-2021-0082)
 - Voorafgaandelijk en schriftelijk gemachtigd door politierechtbank (5u-21u)
- ‘Plaatsen waar persoon het huisrecht uitoefent’
- Schuren/stallen? Geen bewoond lokaal en controleren van volières is geen huiszoeking (Hof van Cassatie 30 oktober 2018, P.18.0552.N/1)
- Tuin? Geen ‘bewoond lokaal’ wel ‘woning’ (Hof van Beroep Brussel, 11 maart 2021)

IV. Ontwikkelingen

- A. Nieuwe milieustrafrechtlijn op komst
- B. Nieuw omgevingshandhavingsprogramma in opmaak
- C. Uitbreiding van het principe ‘de vervuiler betaalt’
- D. Ecocide in het Strafwetboek

Nieuwe milieustrafrechtlijn op komst

- Voorstel van de Europese Commissie
- Bestaande richtlijn uit 2008 niet veel effect gesorteerd
- Stand van zaken:
 - Bespreking binnen CATS (the Coordinating Committee in the area of police and judicial cooperation in criminal matters)
 - Grotendeels akkoord over sancties voor natuurlijke personen (5 en 3 jaar)
 - COPEN Working Party : verder debatteren over artikelen m.b.t. sancties
- Eind 2022 voorstel voor Europees Parlement

Nieuwe milieustrafrechtlijn op komst

- Uitbreiding strafbare feiten :

onder meer: illegale houthandel; illegale scheepsrecycling; illegale wateronttrekking die aanzienlijke schade toebrengt aan watervoorraden en – bronnen; ernstige inbreuken op de EU-wetgeving inzake chemische stoffen die aanzienlijke schade toebrengen aan het milieu of de menselijke gezondheid; het op de markt brengen van producten die, in strijd met dwingende voorschriften, aanzienlijke schade toebrengen aan het milieu of aan de volksgezondheid als gevolg van het gebruik van het product op grote schaal; lozing van verontreinigende stoffen vanaf schepen; ernstige inbreuken op de wetgeving inzake voor de EU zorgwekkende invasieve uitheemse soorten; ernstige ontduiking van de vereisten om een ontwikkelingsvergunning te verkrijgen en een milieueffectbeoordeling uit te voeren, waardoor aanzienlijke schade is veroorzaakt

- Concretere voorschriften voor sancties : hoogte van geldboete gebaseerd op omzet van onderneming
- Weinig focus op bestuurlijke handhaving

Nieuw omgevingshandhavingsprogramma in opmaak

- Afschaffing van Vlaamse Hoge Handhavingsraad: bevoegdheid overgeheveld naar Vlaamse Regering
- Gelinkt aan duurtijd regeerperiode en geldig tot wordt vervangen
- Voorontwerp goedgekeurd door Vlaamse Regering per besluit van 21 oktober 2022
 - Nu ter advies voorleggen
 - Vervolgens voor definitieve vaststelling terug naar de Vlaamse Regering
- Gebundeld, afgestemd en geïntegreerd gewestelijk strategisch meerjaren omgevingshandhavingsprogramma
 - Uitvoering van beleidsnota's
 - Op basis van aanbevelingen uit onderzoekscommissie PFAS-PFOS en systeemaudits
- Gericht aan gewestelijke omgevingshandhavingsactoren: bindend

Nieuw omgevingshandhavingsprogramma in opmaak

- Inhoud:
 - Prioriteiten vastleggen
 - Rechtsvordering tot collectief herstel uitwerken
 - Hoogtes van boetes actualiseren
 - Meer inzetten op ontnemen van vermogensvoordelen
 - Stroomlijnen inspectiediensten
 - Handhavingsstrategieën inzetten vanuit visie nalevingsborging :
 - Kordate handhaving : waar gepast meteen kiezen voor repressieve strategie herstel en bestraffing
 - Nieuwe technieken van controles zoals zelfcontroles uitwerken
 - Meer toezicht op naleving

Uitbreiding van het principe ‘de vervuiler betaalt’

- Algemeen beginsel van het Vlaams milieubeleid (DABM) :

Op basis van een afweging van de verschillende maatschappelijke activiteiten streeft het milieubeleid naar een hoog beschermingsniveau. Het berust onder meer op het voorzorgsbeginsel en het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden, het standstill-beginsel en het beginsel dat de vervuiler betaalt.

- Wetsvoorstel dd. 21 september 2022 wat betreft verwerpen als beroepskosten van uitgaven gemaakt in het kader van een minnelijke overeenkomst tot saneringsplicht met publieke overheden
 - Aanleiding: Saneringsovereenkomst 3M en Vlaams Gewest
 - Analogie met geldboeten (zelfs indien niet-bestraffend karakter): uitgesloten als beroepskost in art. 53 van Wetboek van de Inkomstenbelastingen)
 - Saneringskosten niet langer een aftrekbare beroepskost
 - Nu voor advies naar Raad van State

Ecocide in het Strafwetboek

- Regeerakkoord
- Tekst staat nog niet vast:
 - Wetsvoorstel van 1 december 2021: *“Ecocide, begaan in tijd van vrede of in tijd van oorlog, opzettelijk of door een ernstig gebrek aan voorzorg of vooruitziendheid, is een misdaad. Onder de misdaad ecocide worden onwettige of willekeurige handelingen verstaan die worden gepleegd in de wetenschap dat er een reële kans bestaat dat het milieu ernstige, grote of blijvende schade wordt toegebracht.”*
 - Nieuwsbericht van Groen van 5 november 2022: *“het opzettelijk plegen van een illegale handeling, die ernstige, grootschalige en langdurige schade aan het milieu veroorzaakt, wetende dat deze handelingen dergelijke schade toebrengen”*
 - Het milieu ernstig en blijvende schade toebrengen op grote schaal

Ecocide in het Strafwetboek

- Procedure en stand van zaken:
 - Monocamerale procedure
 - Publicatie tekst wetsvoorstel verwacht begin 2023
 - Inwerkingtreding vermoedelijk 2025
- Impact?
 - In eerste instantie blijft milieuschade een Vlaamse bevoegdheid
 - Algemene zorgplicht uit DABM vaak onvoldoende basis voor handhaving
 - Klimaatzaken tegen overheden
 - Zwaardere bestraffing mogelijk (misdad)

Q&A

SCHOUPS

Antwerpen

De Burburestraat 6-8 bus 5
2000 Antwerpen

Brussel

Regentschapsstraat 58 bus 8
1000 Brussel

www.schoups.com
t. +32 3 260 98 60

seminaries /
webinars

www.schoups.be/nl/events

SCHOUPS

Antwerpen

De Burburestraat 6-8 bus 5
2000 Antwerpen

Brussel

Regentschapsstraat 58 bus 8
1000 Brussel

www.schoups.com
t. +32 3 260 98 60

Bedankt voor uw aandacht

Kristof Hectors

+32 484 44 31 73

kristof.hecktors@schoups.be

Lies Marquet

+32 2 790 44 44

lies.marquet@schoups.be

SCHOUPS

Antwerpen

De Burburestraat 6-8 bus 5
2000 Antwerpen

Brussel

Regentschapsstraat 58 bus 8
1000 Brussel

www.schoups.com
t. +32 3 260 98 60